

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลบ้านว่าน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง ฟื้นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น
๒. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือละอู่ปรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน งานแกะหนังตะลุง งานทอผ้าด้วยมือ งานเย็บปักถักร้อย การทำหัวโชน เป็นต้น
๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงานและเครื่องจักร เป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้าและรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่างๆ จากยางพารา เป็นต้น
๔. ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพ แบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแค) เป็นต้น
๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น
๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ ศิลปะ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว ลำตัด ลิเก หมอลำ โนรา เป็นต้น
๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ ภาษาถิ่น หนังสือตำรา ตำรับอาหาร งานประพันธ์/บท ประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่างๆ เป็นต้น
๘. ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ทะเบียนข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หมายเหตุ
๑	นางสาวอุทิศ คชวงศ์	๑๑/๑ หมู่ ๒ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านการแพทย์แผนไทย - ยาสมุนไพรรักษาโรค	
๒	นายประทวน ดวงพรหมทอง	๒๑๐ หมู่ ๓ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านศิลปกรรม - หมอแคน	
๓	นางบุญมี แข็งแอ	๘๘ หมู่ ๔ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านหัตถกรรม - จักสาน	
๔	นายสนั่น บุญยัง	๗๓ หมู่ ๗ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านอุตสาหกรรม - ดีเหล็ก	
๕	นางกำไร พลสันต์	๔๔ หมู่ ๘ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านอื่นๆ - ข้าวเกรียบว่าว	
๖	นายพรมมา นามมัน	๕๓ หมู่ ๑ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านอื่นๆ - หมอพราหมณ์	
๗	นายฉลาด สีหาปัญญา	๕๔ หมู่ ๕ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านศิลปกรรม - หมอลำกลอน	
๘	นายสุนันท์ ลาสิงห์	๑๓๙ หมู่ ๖ ต.บ้านว่าน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย	ด้านหัตถกรรม - จักสาน	

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๑ บ้านว่วน (หมอพราหมณ์)

๑. ประวัติส่วนตัว

นายพรมมา นามมัน อายุ ๘๒ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๑ บ้านว่วน ตำบลบ้านว่วน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย การศึกษา จบชั้น ป.๔ ครอบครัวมี ๔ คน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๓-๔๑๘๘๐๑๕ อาชีพ หมอพราหมณ์

๒. ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม มีความรู้และประสบการณ์มา ๕๐ ปี

๓. ผลงานที่ผ่านมา

๔. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้ลูกหลานมาเรียนรู้ ด้านสุขวิญ งานบวช งานแต่ง ทำพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๒ บ้านवान (สมุนไพร)

๑. ประวัติส่วนตัว

นางสาวอุทิศ คชวงศ์ อายุ ๕๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านวาน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย การศึกษา จบชั้น ม.๖ ครอบครัวมี ๓ คน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๙๐๔๑๖๒๐ อาชีพ ผู้ดูแลเด็ก อาชีพเสริม ขายผัก

๒. ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรู้และประสบการณ์มา ๓๐ ปี

๓. ผลงานที่ผ่านมา

๔. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้ลูกหลานมาเรียนรู้ด้าน ปลูกสมุนไพร เรียนทำยาจากสมุนไพร รักษาโรคด้วยสมุนไพร เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๓ บ้านแสนสุข (หมอแคน)

ประวัติส่วนตัว

นายประทวน ดวงพรหมทอง อายุ ๕๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๒๑๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านवान อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดหนองคาย การศึกษา จบชั้น ป.๖ ครอบครัวมี ๔ คน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๓-๒๘๔๔๑๔๑

อาชีพ ทำนา
ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรี มีความรู้และประสบการณ์มา ๒๐ ปี

ผลงานที่ผ่านมา

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้อุปกรณ์มาเรียนรู้ด้าน ดนตรี วิธีการเป่าแคน รู้จักแยกขนาดของแคน เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๔ บ้านลำตวน (จักสาน)

ประวัติส่วนตัว

- นางบุญมี แซ่เอ อายุ ๕๘ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๙๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านม่วง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
- จบชั้น ป.๔ ครอบครัวมี ๕ คน อาชีพ ทำนา อาชีพเสริม จักสาน
- ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม มีความรู้และประสบการณ์มา ๑๕ ปี
- ผลงานที่ผ่านมา

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้ลูกหลานมาเรียนรู้ด้าน ศิลปหัตถกรรม รู้จักวัสดุอุปกรณ์และวิธีจักสานกระติบข้าว เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๕ บ้านจำเริญ (หมอตำลึง)

ประวัติส่วนตัว

นายฉลาด สีหาปัญญา อายุ ๘๒ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษา จบชั้น ป.๔ อาชีพ ทำนา

ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรี มีความรู้และประสบการณ์มา ๔๐ ปี

ผลงานที่ผ่านมา

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้ลูกหลานมาเรียนรู้ด้าน ตำลึง ลำเต้ย ลำเรื่อง เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๖ บ้านโพธิ์ธาตุ (จักสาน)

๑. ประวัติส่วนตัว

นายสุนันท์ ลาลิงห์ อายุ ๕๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านว่าน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย การศึกษา จบชั้น กศน. ครอบครัวมี ๔ คน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๔๙๑๗๙๕๓ อาชีพ ทำนา อาชีพเสริม จักสาน

๒. นวัตกรรมชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม มีความรู้และประสบการณ์มา ๑๕ ปี

๓. ผลงานที่ผ่านมา

๔. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้อุทหลานมาเรียนรู้ด้าน จักสานกระทอ ไช ตะกร้า ช้อง เป็นต้น

- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๗ บ้านกลางน้อย (ตีเหล็ก)

๑. ประวัติส่วนตัว

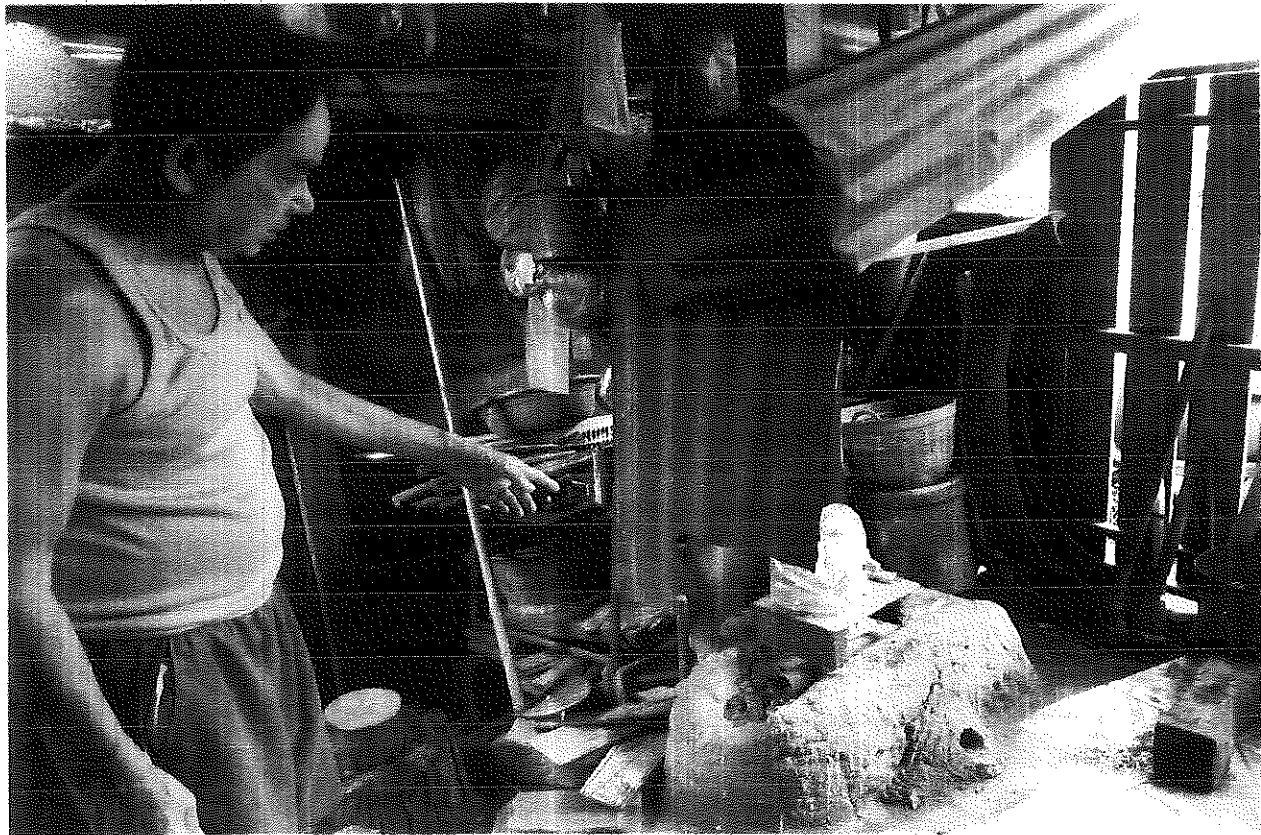
นายสนั่น บุญยัง อายุ ๗๐ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๗๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านवान อำเภอกำแพง จังหวัดหนองคาย
การศึกษา จบชั้น ม.๓ ครอบครัวมี ๗ คน อาชีพ ทำนา อาชีพเสริม ตีเหล็ก

๒. ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานช่างท้องถิ่น มีความรู้และประสบการณ์มา ๕๕ ปี

๓. ผลงานที่ผ่านมา

๔. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้อุปกรณ์มาเรียนรู้ด้าน ตีมีด การทำมีดดาบเหล็ก การทำจอบและเสียม เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ

ทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ ๘ บ้านเป่า (ชาวกระยบ่าว)

๑. ประวัติส่วนตัว

นางกำไร พลสันต์ อายุ ๓๘ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านวาน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
การศึกษา จบชั้น ม.๖ ครอบครัวมี ๕ คน เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๕-๒๐๙๓๑๕๓

อาชีพ ทำนา อาชีพเสริม ขายขนมกระยบ่าว

๒. ปราชญ์ชาวบ้านและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านขนมไทย มีความรู้และประสบการณ์มา ๑๕ ปี

๓. ผลงานที่ผ่านมา

๔. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- ให้ลูกหลานมาเรียนรู้ด้าน การใช้ครกโบราณ การเรียนทำขนมข้าวกระยบ่าว เป็นต้น
- ได้เรียนรู้ภูมิปัญญานี้จากบรรพบุรุษ

